

РЕШЕНИЕ

№ 43013

гр. София, 22.12.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 78 състав, в
публично заседание на 13.11.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Пенка Велинова

при участието на секретаря Александра Вълкова, като разгледа дело номер **2612** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145-178 от Административно-процесуалния кодекс /АПК/, във връзка с чл. 29, ал. 7 от Закон за достъп и разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българска народна армия /ЗДРДОПБГДСРСБНА/.

Образувано е по жалба на Р. П. Б. против Решение № 2-1913 от 25.01.2021 г. издадено от Комисия за разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на БНА / КРДОПБГДСРСБНА, Комисията/, с което е обявена принадлежността на жалбоподателя към органите по чл.1 от Закона.

В жалбата се твърди, че оспорваното решение е постановено в противоречие на влезли в сила съдебно актове, с които в три предходни, абсолютно идентични на настоящия случай казуси, по постанови между същите страни и с един и същи предмет дела, е постановена отмяна на три броя решения на Комисията. Оспорва се, жалбоподателят да е имал качество „агент“ и се изтъква, че картон обр. 6, послужил за издаване на процесното решение е приет за недействителен в предходни съдебно производства.

В съдебно заседание, жалбоподателят, редовно призован, се явява лично и с адв. В., който поддържа жалбата и моли за присъждане на адвокатско възнаграждение по реда на чл.38 от Закона за адвокатурата..

Ответникът - Комисия за разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия, чрез процесуалният представител юрк. М. оспорва жалбата и претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

Административен съд София град, Трето отделение, 78 състав, след като обсъди доводите на страните и прецени представените по делото доказателства, приема за установено следното от фактическа страна:

С писмо № КИ-К-17-13093 от 07.06.2017 г. на председателя на КРДОПБГДСРСБНА от председателя на Специализиран наказателен съд е изискан списък на съдебните заседатели за периода от 10.11.1989 г. „до настоящия момент“, както и за настъпващите кадрови промени. След получаване на отговор от председателя на СпНС Комисията е извършила проверка на осн. чл. 26, ал. 1, т. 2 и т. 3 от Закона на лицата по чл. 3, ал. 1, т. 7 (съдебни заседатели) в Специализиран наказателен съд, като е приела оспорваното Решение № 2-1913 след заседание, проведено на 25.01.2021 г. С решението е установена и обявена принадлежност на Р. Б. към органите по чл. 1 ЗДРДОПБГДСРСБНА в качеството му на „агент на ДС“ въз основа на приложените в административната преписка: извлечение от регистрационен дневник; картон обр. № 6; писмо вх. № 2751 от 03.07.1990 г. с искане да бъдат унищожени регистрационните картони на агенти, между които и този на агент с псевдоним „И.“.

По делото са приложени:

- решение № 7019 от 12.07.2022г. постановено по адм.дело № 421/2022г. по описа на ВАС с което е оставено в сила решение № 6345 от 04.11.2021 г. по адм. дело №12590/2019г. на АССГ с което е отменено Решение №2 – 800 от 13.12.2016 г. на Комисията за разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към държавна сигурност и разузнавателните служби на българската народна армия (Комисията), с което е установена и обявена принадлежността на Р. П. Б. към органите по чл. 1 от Закона /л.29/.
- решение № 3132 от 14.03.2024 г. постановено по адм.дело № 1101/2022г. по описа на ВАС, с което е отменено решение № 2- 1463 от 30.10.2018 г. на Комисията за разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към държавна сигурност и разузнавателните служби на българската народна армия (Комисията), в частта, с която е установена и обявена принадлежността на Р. П. Б. към органите по чл. 1 от Закона /л.31/
- решение № 6914 от 26.06.2023 г. постановено по адм.дело № 1949/2023г. по описа на ВАС, с което е оставено в сила решение № 19 от 04.01.2023 г. по адм. дело № 44/2020г. на АССГ, с което е обявена нищожността на Решение №2 – 1742 от 07.11.2019 г. на Комисията за разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към държавна сигурност и разузнавателните служби на българската народна армия (Комисията), в частта, с която е установена и обявена принадлежността на Р. П. Б. към органите по чл. 1 от Закона /л.29/

В хода на съдебното производство са събрани гласни доказателства, обективирани в разпит на свидетеля Д. Х. К., изготвена и приета съдебно-графическа експертиза, както и писмени доказателства, съдържащи се в представената от ответника преписка и допълнително ангажираните от страните.

С оглед на така установеното от фактическа страна съдът прави следните правни изводи:

Жалбата срещу оспореното решение е допустима, като подадена от лице с правен интерес от оспорването му и в предвидения за това 14-дневния срок. В частта, в която се претендира нищожност на оспорения акт и съобразно разпоредбата на чл. 149, ал. 5 от АПК, жалбата е процесуално допустима и подлежи на разглеждане.

Разгледана по същество жалбата е основателна.

Оспореното решение е издадено от Комисията за разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на

Българската народна армия /Комисията/, която по силата на чл. 29, ал. 1 от ЗДРДОПБГДСРСБНА е компетентният орган, който извършва обявяването на принадлежност на лице към органите по чл. 1 от същия закон - Държавна сигурност и разузнавателите служби на Българската народна армия.

Комисията е колегиален орган и се състои от девет членове, включително председател, заместник-председател и секретар - чл. 5, ал. 1 от закона. Заседанията на комисията се провеждат при кворум повече от половината от всички членове, като решенията се вземат с мнозинство повече от половината от всички членове с явно гласуване - чл. 8, ал. 2 от закона. Решението на комисията се подписва от всички членове, участвали в гласуването - чл. 16, ал. 3 от Правилника за дейността на комисията. По делото е представено извлечение от протокол № 3 от 25.01.2021г. /л.79/, в което е посочено, че на заседанието присъстват 6 от членове на Комисията, чиито имена са отразени в протокола. Следователно, заседанието, на което е прието оспореното решение е проведено при наличие на изискуемия кворум.

По отношение на обсъждането, касаещо вземане на решение относно Р.Б., се установява, че в протокола изрично е отразено, че от присъствалите шест от членовете на Комисията всички са гласували „за” установяване и обявяване на принадлежност към структурите на ДС и БНА, с което е спазено изискването за приемане на решенията с мнозинство повече от половината от всички членове с явно гласуване. Изложеното обосновава извод, че решението е прието от овластен по закон орган при необходимия кворум и мнозинство. Спазена е процедурата по приемане на решението. Същото е издадено в законоустановената писмена форма с предписаното съдържание, като са изложени мотиви, съдържащи фактическите и правни основания за издаването му.

Нормата на чл. 26, ал. 1, т. 2 от закона задължава Комисията да извърши проверка относно наличие на основания за установяване и обявяване на принадлежност към органите по чл. 1 от закона относно лица, заемащи публична длъжност или изпълняващи публична функция. Публичните длъжности по смисъла на закона са изчерпателно изброени в чл. 3, ал. 1, от Закона, сред които под т. 7 са посочени съдиите, съдебните заседатели, прокурорите, следователите, дознателите, разследващите полицаи, военните разследващи полицаи, разследващите митнически инспектори.

С оглед на това и предвид представените по делото доказателства безспорно в случая се установява, че жалбоподателят-Р. П. Б., [ЕГН], е бил избран за съдебен заседател при СпНС за периода 28.01.2012 – 28.01.2017 г. /л.40/

От приобщените по делото доказателства се установява, че по отношение на Р. П. Б. са били постановени три решения (Р №2-800 от 13.12.2016г., Р № 2- 1463 от 30.10.2018 г. и Р №2 – 1742 от 07.11.2019 г.), с които е установена и обявена принадлежността му към органите по чл. 1 от Закона, като и трите решения са отменени с влезли в сила съдебни актове, подробно цитирани по-горе.

С окончателен съдебен акт (решение № 7019/12.07.2022 г. по адм. д. № 421/2022 г. по описа на Върховния административен съд) е изследвана и обсъдена истинността на картон образец 6 и се сочи, че тя е опорочена. В същия смисъл е приетото в хода на настоящето производство експертно заключение, което установява, че в документа са налице зачерквания и дописвания. Сочат се различни имена на съставител – К., Р., не се знае кога и как е направена поправката. Не е ясно кое лице е извършило поправките и дали ръкописните текстове са изпълнени от едно или повече лица. Те касаят се за документ с неясен съставител и в който са извършвани дописвания и поправки от неустановено лице. Останалите два документа – регистрационен дневник и писмо, вх. № 2751/03.07.1990 г. с искане „по оперативни съображения да бъдат унищожени

регистрационните картони“ на изброените там агенти, между които и „аг. И.“ – са изготвени на база картон образец 6, поради което те не съдържат автентична информация от лице ангажирано с вербовката и работата на агента и не са достоверен източник на данни за съпричастност на лицето към ДС.

В допълнение, разпитът на свидетеля също не дава информация за съпричастност на жалбоподателя към службите на ДС. Той заявява, че не го познава, а картонът – че прилича на негов, неговото име е задрасканото.

Именно въз основа на горепосочените архивни документи(образец 6, регистрационен дневник и писмо, вх. № 2751/03.07.1990 г. с искане „по оперативни съображения да бъдат унищожени регистрационните картони“ на изброените там агенти, между които и „аг. И.“), Комисията е установила с предходното си решение от 2016 и процесното от 2021 г. принадлежността на касационния жалбоподател към органите по чл. 1 ЗДРДОПБГДСРСБНА. Тези документи са разглеждани при предходното разглеждане на жалбите на Б. срещу решенията на комисията, с което е била обявена съпричастността му към службите на ДС. Със сила на пресъдено нещо е установено, че изброените документи не могат да мотивират констатацията, че Б. е бил част от структурите на бившата Държавна сигурност. Следователно Решение № 2-1913 от 25.01.2021 г. на КРДОПБГДСРСБНА в обжалваната му част е незаконосъобразно, като издадено в нарушение на разпоредбата на чл. 59, ал. 2, т. 4, предл. първо АПК. Не са налице фактически основания за неговото издаване в тази му част, защото липсват доказателства за принадлежността на лицето към органите по чл. 1 от Закона.

Настоящият състав следва да посочи, че Комисията има законовото правомощие да постанови последващо решение по отношение на едно и също физическо лице, независимо от това в какво качество, единствено и само в хипотезата на чл. 28 от Закона, когато се появят нови доказателства за принадлежност към органите по чл. 1 от Закона на лица, за които вече се е произнесла. При поредното си произнасяне Комисията отново се е позовала на вече обсъжданите писмени доказателства – извлечение от регистрационен дневник; картон обр. № 6; писмо вх. № 2751 от 03.07.1990 г. с искане да бъдат унищожени регистрационните картони на агенти, между които и този на агент с псевдоним „И.“. Доколкото конкретният случай не попада в хипотезата на чл. 28 от Закона, Комисията не е разполагала с компетентност за трети пореден път да обявява установената и обявена вече принадлежност.

Съгласно Тълкувателно решение № 12/09.12.2021г. на Общото събрание на съдиите от Първа и Втора колегия на Върховния административен съд комисията за разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия няма материална компетентност (извън случаите по чл. 28 от Закона за достъп и разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия) да се произнесе с второ и последващи решения с диспозитив „обявява установената и обявена принадлежност“ към органите по чл. 1 от същия закон за конкретно лице, при липсата на нови доказателства, за което вече с влязло в сила нейно решение е установена и обявена такава, предвид императивната разпоредба на чл. 26 от същия закон. В тълкувателното решение, което е задължително за административните органи и за съдилищата, е прието, че Комисията за разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към държавна сигурност и разузнавателните служби към Българската народна армия, не е оправомощена да се произнесе с второ и последващи решения спрямо същите лица, чиято принадлежност към Държавна сигурност или разузнавателните служби на Българската народна армия вече е обявила, ако не са налице нови доказателства. По тези

съображения настоящият съдебен състав приема, че оспореното решение, с което за жалбоподателят отново е установена и обявена принадлежността му към органите по чл. 1 от ЗДРДОПБГДСРСБНА, е нищожно като издадено при липса на компетентност - чл. 146, т. 1 от АПК и следва да се прогласи като такава.

Неоснователни са възраженията на ответната страна, че към момента на произнасяне на обжалвания акт не са влезли в сила решенията на ВАС, с които са отменени предходните решения за обявяване принадлежността към ДС. В случая това е без значение. От значение е единствено, дали преди постановяването му е имало постановени други административни актове за обявяване принадлежността на жалбоподателя към структурите на ДС и дали те и обжалвания по настоящото дело акт се базират на едни и същи доказателства. В случая това е така, следователно е приложимо Тълкувателно решение № 12/09.12.2021г. на Общото събрание на съдиите от Първа и Втора колегия на Върховния административен съд.

При този изход на правния спор разноски се следват на жалбоподателя. В съдебно заседание, процесуалният му представител е претендирал само присъждане на адвокатско възнаграждение на основание чл. 38 от Закона за адвокатура, което искане кореспондира и на представения списък с разноски /л.141/. В практиката си ВАС категорично приема, че за да упражни своето право на присъждане на разноски адвокатът следва да представи сключен със страната договор за правна защита и съдействие, в който е отбелязано, че последните са престириани безвъзмездно на основание посочена хипотеза от чл. 38, ал. 1 от Закона за адвокатурата. В този смисъл са решение по адм. д. № 8458/2021 г. на ВАС, трето отделение, решение по адм. д. № 9906/2020 г. на ВАС, пето отделение, определение по адм. д. № 13655/2018 г. на ВАС, осмо отделение, определение по адм. д. № 10855/2018 г. на ВАС, първо отделение, определение по адм. д. № 4861/2017 г. на ВАС, трето отделение и др. В случая по делото липсва договор за осъществяване на безплатна адвокатска помощ по чл. 38 от ЗА., поради което искането следва да бъде оставено без уважение. Водим от горното и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК и чл. 143, ал. 1 от АПК, Административен съд София-град, Трето отделение, 78 състав,

РЕШИ:

ОБЯВЯВА НИЩОЖНОСТТА на Решение № 2-1913 от 25.01.2021 г. на Комисията за разкриване на документите и за установяване и обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия /Комисията/, в частта, с която е установена и обявена принадлежността на Р. П. Б., [ЕГН] от [населено място] към органите по чл. 1 от ЗДРДОПБГДСРСБНА.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване с касационна жалба пред Върховния административен съд на Република България в 14-дневен срок от получаване на съобщението за изготвянето му.

Съдия: